

BİR SEMPOZYUM HİKAYESİ

Üç yıldır olmasını istediğimiz halde bazı sebeplerle gerçekleştiremediğimiz "Eyüpsultan Sempozyumu" bu seneye nasipmiş.

Daha ilkbaşta uluslar arası olmasını arzuladığımız sempozyum, bu yıl ulusal oldu, ama yine de uluslar arası olması fikrinden vazgeçmiş değiliz. Nasip olursa, 98'de niyetimizin gerçekleşmesini umut ediyoruz.

Her sempozyumun ön hazırlık çalışması bir, belki iki yıl önce başlar. Zira ulusal/uluslar arası platformlarda tebliğ sunacak bilim adamları ve araştırmacılar "ortaya nitelikli bir eser konması isteniyorsa bu şarttır" diyorlar. Biz de buna canı gönülden katılıyoruz. Zaten bu minval üzere gelecek yılki sempozyum için bağlantıları şimdiden kurma gayreti içindeyiz.

Prof. Dr. Halil İnalçık hocamız, Prof. Dr. Semavi Eyice hocamız, Prof. Dr. Önder Küçükerman, Prof. Dr. Yıldız Demiriz, Doç. Dr. Hakkı Önkal, Prof. Dr. Haşim Karpuz, Doç. Dr. Turgut Cansever...

Süre ve özel birtakım sebepler yüzünden (çok istememize rağmen) katılamadılar. İnşallah gelecek yıllardaki toplantılarımızda onları görebilmeyi umut ediyoruz.

Hummalı bir vaziyette, üç yıldır Eyüp'te kültüre, sanata, tarihe, bilime meftun Belediye Yönetimi, dost-düşman hemen herkesin tasvib edebileceği güzel şeyler yapma gayreti içindeler.

Yapılan bu faaliyetleri erbabına ve ehline teslim etmediğimiz takdirde içimiz rahat etmeyeceği için "görücüye çıkalım" dedik. Ülkemizin çok saygın ve değerli 25 bilim adamı, sanatçı araştırmacıları ile üç gün boyunca geceli gündüzlü beraber olduk, konuştuk, dinledik, not tuttuk.

Sanatın, bilimin, medeniyetin gizemli labirentlerinde, mahir mihmandarlarımızla dolaştık. Üç gün süren ve dört oturum olarak gerçekleşen sempozyum, adeta sözlü ve görüntülü şölene dönüşürken, yorulan dimağlar Eyüplü Bestekârların bestelerinden oluşan nağmelerle dinlendi. "Şölen" dedik, belki de kelimenin tam anlamıyla öyle oldu.

Bakınız nasıl oldu:

Sempozyumun açılış kısmında Ebruzen Nimet Özata'nın çağdaş ve klasik formdaki ebruları, Firdes Sayılan'ın usta işi Eyüp Fotoğrafları izleyicilere sunulurken, ta Ankara'lardan teşrif eden Örcün Hoca ve "itfaiye takımı"nın Gazi Üniversitesi Mesleki Yaygın Eğitim Fakültesi'nin Türk El Sanatları Sergisi, İstanbul'a tatlı ve kalıcı sanat esintileri getirdi. Sempozyum dolayısı ile Eyüp ilçesi Okullararası "Benim Gözümde Eyüpsultan" konulu resim yarışmasında dereceye giren eserlerin yer aldığı resim sergisi ve bilhassa genç izleyiciler için övünç vesilesi oldu.

Sempozyum şölenini taçlandıran bölüm ise son gün Eyüp, Alibeyköy ve Piyer Loti'de yapılan tanıtım gezileri idi. Belediyemizin , yazımızda da değindiğimiz gibi üç yıldır sürdürmekte olduğu "EYÜPSULTAN YENİ BAŞTAN" projesini saygıdeğer misafirlerimizle gezme-görme imkanımız oldu. Ne demiştik: "Görücüye çıkar" gibi. Aynen öyle oldu. Tanıtım gezisinde bilim adamlarımızın, sanatçılarımızın, araştırmacılarımızın söyleyeceği kelimelere ayarlı bir şekilde süren gezide, duyduğumuz övgü dolu sözlerle adeta üç yıllık yorgunluğumuz bitti.

Ne diyelim, ehlinden ve erbabından aldığımız manevi destekle herhalde önümüzdeki iki yılı kuşlar gibi hafif geçiririz.

Tekrar sempozyuma dönecek olursak, açılıştaki protokol konuşmalarına hiç değinmeden Bilim Komitesi Başkanı ve aynı zamanda "EYÜPSULTAN YENİ

BAŞTAN" büyük projesinin mimarı Prof.Dr. Nezh Eldem hocamızın sunuş konuşması her türlü takdirin üzerinde idi. Büyük bir vukufiyetle yaptığı konuşmada, üç yıldır süregelen projeyi ana hatları ile anlattı ve bundan sonra yapılacaklar için ipuçları verdi.

İlk oturumu Bilim Komitesi'nden İslâm Tarihi Profesörü İhsan Süreyya Sırma hocamız yönetti. İlk tebliği Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Hadis Profesörü İsmail Lütfi Çakan sundu. "Hadis Kaynaklarında Halid b. Zeyd (Eyüpsultan Hz.) konulu tebliğde hocamız ayrıca Eyüpsultan'la ilgili neler yapılabilir konusunda da teklif ve tavsiyelerde de bulundu. "Eyüp Şeriye Sicilleri" konulu tebliği ile Doç.Dr.Abdülaziz Bayındır ikinci konuşmacı idi. Sempozyumun başından sonuna kadar kotarıcılarında olan, Sanatsal Mozaik Dergisi Genel Yayın Yönetmeni Gündegül Parlar "Gravürlerde Eyüp" konulu tebliğ sundu. Ankara'dan katılan değerli vakıf uzmanı Sadi Bayram "Fatih'in Eyüpsultan Vakfiyesi" konulu tebliği sundu. Sempozyumumuzun ilginç ve hoş sürprizlerinden olarak bizim "aile boyu ilim" dediğimiz bay-bayan olarak tebliğ sunan Yrd.Doç.Dr. Tülin Çoruhlu (Hançerli Lahitler), Yrd.Doç.Dr. Yaşar Çoruhlu (Orta Asya'dan Anadolu'ya Lahitlerde Görülen Hançer Bıçak Motiflerinin Sembolizmi), izleyicilere ölüm ve hayat, sanat ve ölüm, sanat ve hayat arasındaki o gizemli sınırları hatırlattılar.

Prof.Dr. Selçuk Mülayim hocanın başkanlık ettiği ikinci oturumda ilk konuşmayı Mine Ünsal "Eyüpsultan Türbesi Hacet Penceresi Parmaklığının Restorasyon ve Konservasyon Çalışması" tebliği ile yaptı. İznik Eğitim ve Öğretim (çini) Vakfı'ndan Ferize Şen, "Eyüpsultan Çinileri Üzerine" konuştu. Değerli müzeci Cihat Soyhan, "Tekfur Sarayı Çevresi ve Çiniciliği"ni anlattı. Sempozyumumuzun ikinci bay-bayan aile boyu ilim ekibi Doç.Dr. Neslihan Sönmez, "Salih Sultan Çeşmesi Restorasyonu", Doç.Dr. Zeki Sönmez "Sinan'ın Mimarlığında Zal Mahmut Paşa Külliyesinin Yeri" konulu iki değerli tebliğleriyle katıldılar sempozyumumuza. Babacan tavırları ile toplantıların adeta gözbebeği olan Zeki Sönmez hocamızın "bilim adamı" tipi ile ilgili kanaatlerin yeniden gözden geçirilmesi intibasını da uyandırdığını söylemeliyim.

Üçüncü oturmu, sempozyumun adeta herşeyi olan Prof.Dr. Örcün Barışta hocamız yönetti. Bu oturumda ilk konuşmayı Prof. Dr. Selçuk Mülayim "Piyer Loti'den Eyüp Sırtları" tebliği ile yaptı. İkinci konuşmacı ise Prof.Dr. Baha Tanman idi. Konusu "Eyüpsultan'da Tarikat Yapıları". Baha Bey'e Prof. dedik. Belki sempozyumumuzun ilginç hususiyetlerinden biri de bu idi. Doç.Dr. Hakkı Acun, Doç.Dr. Hüsrev Subaşı, Doç.Dr. Baha Tanman bu sempozyum sırasında (az önce veya az sonra) Profesör ünvanını aldılar. Üçüncü konuşmayı Ekrem Işın bey yaptı. Konusu, "Eyüp'te Tasavvufi Hayat". Işın'ın tebliği baskı aşamasına yetişmediği için kitabımıza alamadık. Dr. Fahrunnisa Ensari Kara "Eyüp Sultan Tarihi Yerleşme dokusunda Planlama-Uygulama İlişkileri" konulu tebli ile katıldı. Eyüp'ü öteden beri çok iyi tanıyan, adeta hem teoride hem pratikte sıkı bir Eyüplü olan Kara'nın tebliği bu özellikleri ile de dikkati çekti. Yılmaz Zenger, "Özel Dokulu Kent Parçalarının Çağdaş Yaşama Adaptasyonu" konulu tebliği ile ve yine Dr. Ahmet Kamil Gören "Geçmişten Günümüze Ayvansaray" konulu tebliğ ile üçüncü oturumda konuştular.

Dördüncü ve son oturumu Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof.Dr. Cahit Baltacı yönetti. Prof.Dr. Örcün Barışta "Eyüp'te Bazı Çocuk Mezartaşları", Prof.Dr. Hüsrev Subaşı "Hat Sanatı ve Tarihi Açısından Eyüp Mezartaşı kitabeleri", Prof.Dr. Hakkı Acun "Eyüp'te Bir Taşoluk Örneği: Ejderli Taşoluk", Araştırma Görevlisi Ahmed Sacid Açıkgözoğlu "Eyüpsultan'da Ketebeli Mezartaşları", Sezai Gülşen "Eyüp'te Gömülü Sanatçı Meşhurlar"

konulu tebliğleri ile katıldılar. Bu son oturumun son konuşmacısı ise; Doç.Dr. Cahit Atasoy idi. "Eyüp'te Musiki Hayatı, Hüseyin Fahrettin Dede ve Zekai Dede" konulu tebliği sunan Atasoy hocamızın konuşmasına eşlik eden semazenler hem oturuma, hem de sempozyuma ayrı bir tat kattılar.

Dolu dolu geçen dört oturumun tebliğlerini ilerleyen sayfalardan zengin görsel malzemeler eşliğinde okuyacaksınız. Göreceksiniz ki, bizim burada söylediklerimiz, bu güzel çalışmalar için sadece "hakkı teslim", başka bir şey değil.

Yazılarda kullanılan görsel malzemelerin -birkaçı müstesna- hepsi tebliğciye aittir. Belediye arşivinden koyduğumuz malzemeleri dipnotlarla belirttik. Bir defa daha söylemeliyim ki, tebliğin muhtevası kadar kullanılan görsel malzeme de bir o kadar değerlidir. Konuşmacıları burada bir kez daha kutluyor ve tebrik ediyorum.

Yazılara müdahale etmedik. Herşey olduğu gibi sizlere yansıtılmaya çalışıldı. Kaynakça, dipnotlar ve özel notlar var ise hepsini belirttik. İstedik ki bu kitap ilgililere ve bilhassa gençlere yeni ufuklar açsın. Buna azami hassasiyet gösterdik.

Daha önce Eyüpsultan Güldestesi adı ile yayınlamayı düşündüğümüz mevsimlik yıllığımızdan vazgeçmiş değiliz. Nasip olursa yılda üç veya dört defa yayınlayacağımız Güldeste'mizde telif, tercüme ve iktibas yazılar yer alacak. İlk sayısını Güz sayısı olarak yayınlayacağımız Güldeste'nin hazırlıkları sürmekte.

Kitapta sempozyum açılışı, sergiler, konuşmalar ve gezilerden bir potbori yaptık. Güzel bir anı ve ilginç enstantaneler olarak onlardan da birkaç kareyi kitabımıza koyduk.

Nitelikli bir çalışma olmasına başından sonuna kadar gayret ettiğimiz kitabımıza ayrıca Index ilave ettik. Umarız faydalı olur.

Belki küçük bir ayrıntı ama belirtmekte fayda var.

Daha önce ilan ettiğimiz sempozyum programına göre Prof. Dr. Mustafa Uzun Sempozyuma katılmadılar. Ekrem Işın ise katıldıkları halde tebliğlerini vermediler. Faruk Şahin beyin yerine Ferize Şen tebliğ sundular. Sezai Gülşen bey sempozyuma katılmadılar ama tebliğlerini verme inceliğini gösterdiler. Gündegül Parlar ikinci bölümde konuşması gerekirken birinci bölümde konuştular. (Kitab'ın ilerleyen sayfalarında da görüleceği gibi yazıları oturum sırasındaki konuşmalara göre dizdik. Olanı olduğu gibi verdik.)

Netice olarak;

Değerli başkanımız Ahmet Genç Bey'in himayelerinde Başkan Yardımcımız Osman Sak Bey'in destekleriyle gerçekleşen sempozyuma ve sempozyum kitabına zerre kadar emeği, desteği, katkısı olan herkese burada bir kez daha teşekkür ediyorum. Minnet ve şükranlarımı arz ediyorum. Özellikle Örcün Barışta Hocamız, Gündegül Parlar Hanımefendiyi ismen zikretmeden geçemiyorum.

Teknik hazırlıkta yardımcı olan ve bu kitabın görkemli bir şey olması için çok özverili çalışan Timaş yetkililerine, Hayati Bayrak, Osman Okçu, İsmail Demirci, Mesut Memiş Sarı beylere de ayrı ayrı teşekkürler ediyorum.

Fotoğrafları ile bize katkıda bulunan Kazım Zaim Bey'e ayrıca teşekkür ediyorum.

Ne diyelim,

Gayret bizden başarı Allah'tandır.

İrfan Çalışan
Kültür ve Turizm Müdürü